

ALENKA ALUJEVIĆ: Supruga, majka, domaćica, regatna jedriličarka i osebujna charter skiperica

MORSKE PRIČE

More, plovidba, vjetar i jedra doslovce su način života Splitske Alenke Alujević, majke i domaćice, osebujne skiperice i regatne jedriličarke. Alenku sam upoznao jednom prigodom kada sam s brodom moje Nautičke patrole uplovio u marinu Palmižana. Do nas se upravo vezao jedan katamaran Lagoon, očito charter. Ne bi to bilo ništa neobično da nisam primijetio jednu ženu kako juri od krme do prove, spretno veže brod za gat i za bovu. Sve poslove obavlja sama dok je ekipa iz kokpita, očito gosti, prate pogledom. Mirno sjede u kokpitu, uživaju u lijepoj uvali, u suncu, moru i slatkoj besposlici. Ona zatim nestaje u potpalublju i ubrzo se s broda širi miris dalmatinske kuhinje. Uskoro ćemo saznati da se žena zove Alenka Alujević, da su s njom u charteru dvije danske obitelji i da im je upravo za objed pripremila jadranske lignje u teči, škampe i dagnje na buzaru, te k tome još i salatu od hobotnice.

Kada sam pripremao ovaj serijal Žena na brodu – od zlobočnice do kapetanice, Alenka je bila jedna od prvih „brodskih“ žena koja mi je bila na umu. Pristala je na razgovor, ali smo morali pričekati da se vrati s Južnodalmatinske regate, jer Alenka je stalni član posade regatnog broda vlasnika poznate poliklinike dr. Ivana Drinkovića, koji je ujedno i pasionirani regatni jedriličar.

Predah na provi, Alenkinom regatnom radnom mjestu

Kao djevojka sam se htjela baviti jedrenjem, ali tada nismo bile dobrodošle u klubu

“Hvala ti što si me uključio u ovaj serijal, što uočavaš vrijednost žena u pomorstvu. Bile smo zanemarene i podcjenjivane, premda smo itekako vrijedne članice družine na brodu” – započela je Alenka svoju morską životnu priču. A evo kako je to krenulo:

“Počela sam se baviti jedrenjem kada mi je bilo 15 godina. I ranije sam već imala nekakva iskustva na moru, ali u to vrijeme, godine 1985/1986. uključila sam se u jedriličarski klub. Na žalost, žene tada nisu bile prihvatljive u tom sportu. Bile smo predmet omalovažavanja i izrugivanja. Pojedinci bi znali reći: ‘Vidi njih, one su samo tu da nađu momke’, i slično. Nismo imale niti svoju svlačionicu”- prisjeća se Alenka svojeg pokušaja da kao djevojka uđe u jedriličarski sport.

“Ne mogu tu nikoga kriviti, to su bila takva vremena. Već možda nakon nekoliko godina taj se odnos počeo mijenjati. Nisam nažalost počela s jedrenjem u klasi Optimist, što mi je veliki hendikep. Počela sam kasnije, tako da sam odmah krenula u klasi Europa, a onda sam s prijateljicom iz srednje škole jedrila u klasi 420. Bila sam ljetni rekreativac. Uživala sam u jedrenju. Uživala sam u moru. Nisam imala nikakve druge ambicije. Upravo zbog toga što žene tada još nisu bile dobrodošle. Bilo je to ipak još prerano. Poslije me život odveo u neke druge vode.

Studij i rad u tuđini

Nakon srednje škole upisala je studij Komparativne književnosti i filozofije 1990. na Filozofskom u Zagrebu. Ukrcala se u posljednji vlak koji je prolazio kroz Knin jer je tada započela balvan revolucija. Uslijedile su ratne godine, njen se otac razoblio, a majka je sve teže mogla podnositi teret brige za Alenku i njenu mlađu sestru.

“Uz studij sam počela raditi. Nažalost time sam sama sebi onemogućila normalno studiranje, ali i sam studij filozofije i komparativne književnosti u tim ratnim godinama, pa i onim još težim kriznim poratnim, nije obećavao normalnu egzistenciju. Vratila sam se u Split gdje je stanje s poslom bilo još gore nego u Zagrebu, pa sam odlučila otići u inozemstvo. Provela sam nekoliko godina u Belgiji i Nizozemskoj gdje sam se nadala možda i završiti studij. Nostalgija za domovinom, obitelji i prijateljima bila je jača. Shvatila sam da živeći na dva fronta ne postizem ništa, ostajem stranac tamo u tuđini, ali i postajem stranac u domovini.”

Alenka Alujević s gostima na brodu u charteru kao skiperica/kuharica/hostesa

Povratak i novi početak – nautički turizam

Opet je došlo vrijeme za dići sidro, ali ovog puta je to bio povratak doma. I jedan novi početak. Nije bilo lako ...

“Svi moji prijatelji, kolege iz srednje škole i sa faksa, već su imali svoje karijere, obitelj i djecu. S obzirom na moje poznavanje stranih jezika i iskustvo putnika logičan izbor je bio upisati studij turizma pri Ekonomskom fakultetu u Splitu. Studirala sam uz rad. Tada se to još moglo. Tu sam otkrila nautiku, jedan posebni oblik turizma kojim sam se htjela baviti u životu. I tema mog diplomskog rada bila je „Održivi razvoj u turizmu s posebnim naglaskom na nautički turizam“.

Zaposlila se u Nautika Centar Navi i tu je u charteru skupila 16 godina radnog staža. Prvo kao booking agent, zatim booking manager, pa charter manager, a vrijedno je spomena i sudjelovanje u početku organizacije zastupstva za jedrilice X yachts.

“Htjeli smo otvoriti nekakav jedriličarski centar X yachtsa, ali je to propalo ... A ja sam se zasitila svega i osjetila sam da mi to uzima previše životne energije, i makla sam se iz svega. Skiperi koje sam organizirala za charter pozvali su me da dođem s njima na jednu regatu. I tu se ponovo probudila ona ljubav iz djetinjstva za taj sport. A u Navi sam i upoznala supruga, Bruna Alujevića s kojim imam kćer Anteu.”

Kćer Antea – juniorska državna prvakinja u klasi ILCA4

I suprug i kćer se bave jedrenjem?

“Da, sretna sam što imam supruga koji razumije moju potrebu da često odlazim na more i na regate, i kao pripravnik u sudačkom poslu ili kao natjecatelj ili kao skiperica/kuharica/hostesa. I on to sve podržava, jer je i on čovjek od vjetra i jedri u sportskom smislu – prvo surf, pa kite surf, i sada wing foil. A od svega mi je najdraže da smo tu svoju ljubav prema moru uspjeli prenijeti na našu kći Anteu koja jedri u JK Mornar. Dobro joj ide, nedavno je prešla iz Optimista u klasu ILCA 4 te osvojila državno prvenstvo u toj kategoriji, a sada je čeka novi korak u klasi ILCA 6. Kako je Nava, gdje sam radila, imala urede u Uvali baluni, naše dijete je često moralo biti sa mnom u uredu, pa je i bilo logično da se od malih nogu priključi školi jedrenja u JK Mornar.”

Alenka Ahujević sa suprugom Brunom i kćeri Anteom, jedriličarkom, juniorskom državnom prvakinja u klasi ILCA 4

Nisam baš susretao u poslu profesionalnog skipera u charteru vidio puno žena. Kako si se našla u tome?

“Danas ima u tom poslu puno skiperica. Želim naglasiti da ja nisam klasična skiperica, iako imam položene sve brevete. Zato što je jednostavno tu ta ljubav prema moru, nešto što me oduvijek zove i privlači, i nakon svog tog višegodišnjeg iskustva u charteru gdje sam prihvaćala goste, organizirala im sve od ukrcaja do iskrcaja, kamo će ploviti, i sve ostalo, željela sam da ne budem samo ona osoba koja im odmahuje s kraja. Tako sam odlučila biti s njima i na moru. To je meni jedno neprocjenjivo iskustvo, to je ono što me obogaćuje, nešto što nema plana, gdje ne možeš ništa u potpunosti predvidjeti, jer je sve podređeno prirodi, vremenskoj prognozi, željama gostiju, tvojim sposobnostima da napraviš i organiziraš za njih ono što je najbolje i u tom trenutku moguće za ostvariti.”

Kad smo te vidjeli s Dancima u Palmižani, oni su samo sjedili i nisu ništa radili, sve je bilo na tebi.

“Nažalost, većina gostiju ima neke svoje dozvole i misle da su spremni za ploviti morem, ali zapravo oni su sve samo ne spremni. I ja sam taj nekakav spoj da im omogućim da oni to „mogu sami“, ali bez mene bi to jako teško uspjeli bez neugodnih iskustava.

Alenka Ahujević (desno) s Vedranom Polić jedrila je u sportskoj klasi SnipeŠljuka koju je Alenka kupila u nadi da će poneki vikend zajedriti s kćeri

“Nisam klasična skiperica”

Zapravo ti si kao skiper radila i sve ostale poslove, i kuhala si im ...

“Upravo to. Ja se zapravo nikada ne predstavljam kao skiper. Ja sam njima član posade koji ih uči, daje im nekakve instrukcije iz jedrenja, usput im i kuha, nabavlja provijant ... Ja sam sve – od malog od palube do koga. Sve.”

A ova sezona? Imaš li angažman?

“Naravno. Zapravo, ove sezone radim malo i više nego do sada. Ali, opet ponavljam, ja nisam profesionalni skiper, ja sam usput i majka, i supruga, domaćica, pomalo sportašica, a nedavno sam se okušala i u suđenju na moru u malim klasama i krstašima... A ovo tijekom ljeta pružam svoje usluge samo onima koji ne znaju i ne mogu biti sami na moru. Ja sam im ta spona s morem da mogu sve to ostvariti.”

Alenka Ahujević na Radio Splitu je prezentirala projekt Škole jedrenja za mlade

Tko su ti gosti ove godine?

“Bila sam sa našim domaćim gostima, to je nekakav team building koji održavamo već treću godinu zaredom. Zatim sam bila opet sa Dancima, ne onim istim, pa sam bila s Ukrajincima, sada imam goste iz Kanade, Cipra, Grčke, Engleske i tako, razne nacionalnosti.”

Kakva su tvoja iskustva kao skiperice/hostese/ kuharice?

“Sve zavisi o tome kako se postavite i kakvi se pokažete. Svaki početak je težak, oni su u početku puni nepovjerenja, misle da vas plaćaju puno novaca za nešto što je jednostavno. Ali kako tjedan protječe, tako oni shvaćaju koliko ste im važni. Naravno, ako se

pokažete dostojni visini zadataka. Kako sam ja ujedno i agent, onda pripremim puno toga unaprijed, od nabavke, do rute, ispitam ih kakve su im želje i preferencije, tako da ja tu pokrijem puno više nego običan skiper koji dođe na brod i ono – idemo po main stream rutama. Ja to nikad ne radim. Ja se njima prilagođavam i pustim njih da idu do one granice kad shvate da to što su oni izabrali zapravo i nije pravi put, pa me onda slušaju bez pogovora.”

*Morski ručak kakav kuha
Alenka Alujević svojim
gostima na brodu u charteru*

Želim gostima pružiti ono najbolje što Hrvatska i naše more imaju

Poznajesh Jadran, a gost kad dođe zapravo ne zna što bi niti kamo bi?

“Da, on ne zna. Ja osluškujem njihove potrebe i njihove želje, a onda prema tome prilagođavam rutu i izbor hrane. Gledam prvi dan što vole, što ne vole, pa onda to mijenjamo. Ništa nije određeno i zacrtano. Naravno, vremenska je prognoza tu isto jedan veliki faktor gdje ih učim da se moraju prilagoditi uvjetima koji su nam dani.”

*Maslinovo ulje iz Alenkinog
maslinika*

Ima gostiju kojima se ne da jedriti, koji bi samo išli tamo gdje se dobro jede?

“Ima i takvih, ali ja mislim da oni zapravo, barem ovi gosti koje sam se do sada susretala, kad im pokažeš iskustvo jedrenja oni su itekako oduševljeni s tim. Šum vjetra, bez buke motora, osjećaj kako nas samo prirodna sila pogoni ... Ne da su oduševljeni nego baš cijene tvoj trud i shvate tu jednu drugu dimenziju ... No, rekla bih da zapravo i nisam toliko mnogo na brodu s gostima, više sam aktivna na regatama i u zadnje vrijeme kao sudac na regatama malih klasa i krtsaša. Ja to doziram. Biram goste, biram prilike gdje mogu biti najbolja i mogu pružiti najbolje što Hrvatska i naše more imaju. Želim im prikazati Hrvatsku u najboljem svjetlu. Pritom ne trčim za zaradom, za brojem tjedana, niti za mančom. Moj angažman je zapravo super povoljan, jer su u jednoj osobi dobili tri-četiri uloge na jedrilici. Idealan spoj za gosta. Sav moj angažman u jedrenju, na suđenjima, te skipski dodatni posao odrađujem u slobodno vrijeme i zapravo je uglavnom volonterski. Uvijek sam radije birala more nego odlazak na godišnji odmor, jer to i je za mene odmor i punjenje baterija kako bih nesmetano obavljala sve svoje ostale dužnosti, prvenstveno kao majka i supruga, dobra kći mojoj majci, ali i radnica.”

Naravno da je ta kuhinja za goste na moru pretežno morska kuhinja?

“Jasno, u totalu je morska, ali sve zavisi o njihovim preferencijama. Ja im se nastojim prilagoditi, ali guram tu našu dalmatinsku kužinu, i zbilja brinem o tome da oni dobiju najbolje. I sama se bavim vrtlarstvom i imam svoje maslinovo ulje. Imamo doma svoje pome i svoje tikvice. Stvarno ono što će dobiti od mene, neće baš uvijek dobiti niti u nekim restoranima.”

Znači tu je uključena i zdrava, tvoja „home made“ hrana?

“Da, prilagođavam se, ako je netko vegetarijanac, ako netko želi bezglutensku hranu, ili ako preferira meso. Uglavnom većina želi ribu, ali nažalost, riba – moramo to reći iskreno, nije baš dostupna – pogotovo kad se radi na brodu, pa da mogu dobiti frišku ribu svaki dan, ali snalazim se. Nažalost, nekad me je sram kad dođem u dućan, pa imam kapulu iz Nizozemske, limun iz Egipta, ribu iz Maroka ... Zbilja se stidim što ponekad i takve proizvode moram uključiti u svoju kuhinju.”

S prijateljicama, članicama Frapa Sailing Teama na ispraćaju kolege iz chartera

Ovo domaće iz vlastitog vrta, možeš li time snabdjeti brod za tjedan dana plovidbe?

“Možda ne mogu za cijeli tjedan, ali kombiniram. U kuhanju je jako bitan način na koji pripremate namirnice, da su one svježije, dobre, i da ti začini koje koristim budu svježiji i domaći, jer to daje naš dalmatinski i mediteranski štih. Kad god mogu, spremam frišku ribu, napravim riblju paštetu, gregađu, kupim našu hobotnicu, incune, domaće povrće, voće, ali naravno – globalizacija je tu. Što se ribe tiče, nastojim kombinirati onu s peškarije i od domaćih ribara.”

Na zimskom jedrenju

Regatna sutkinja i bowman na regatnom brodu

Položila si i za suca na regatama?

“Položila sam prošle godine, i sad sam odradila pripravnčki staž. To su u principu skoro svaki vikend ili svaki drugi, treći vikend tijekom zime, tako da sam stvarno dosta vremena na moru. Sad se nadam postati i službeno nacionalni sudac.”

Na timunu

Hoćeš li se onda iskrcati s Drinkovićevog regatnog broda?

“Ne, ne. Nikako. To je opet jedna druga strana. Biti aktivni učesnik regate ili biti sudac, to su dvije strane iste medalje. Dok god me zdravlje služi, dok god mogu pridonijeti timu, tu sam. Kod Drinkovića sam na brodu na provi, ja sam bowman prvi, ili drugi, a kad jedrimo u malim klasama – imam svoju malu šljuku – i tu sam za kormilom. Drinković je naš financijer i stoji iza cijelog projekta, tim je profesionalan, a on je s nama kad god može. Želim mu zahvaliti na povjerenju što je mene kao ženu prihvatio kao člana posade jednakog ostalima.”

Bowman je jedno od najtežih mjesta na brodu, njegovo je sve ispred jarbola, hitra promjena jedara, tangun, spinaker, ako treba i na jarbol ...

“Da. A eto, spretna sam, brza i lagana, pa je ta pozicija za mene i nekako najlogičnija.”

Onda imaš stvarno puno snage i jako dobru kondiciju?

“Pa imam, zahvaljujući toj svojoj sportskoj povijesti još se uvijek i u ovim godinama mogu nositi sa svim tim zahtjevima, premda sam lagano prešla 50.-tu. A što se sportova tiče, uvijek sam se nečim bavila. Kao djevojčica prvo plivanjem, pa malo baletom, atletikom, pa jedrenjem. Vozim biciklu, vježbam jogu. Ništa specijalno ne treniram, nego puno radim, bavim se fizičkim radom, od polja, uzgajanja maslina, rada u kući ... Sve to zajedno pridonosi nekoj fizičkoj kondiciji.”

Alenka Alujević, regatna
jedriličarka pod gennakerom

Brački korijeni – težak rad, kamen, stina i more

Gdje su ti vrt i maslinik? Živiš na selu?

“Ne, u Splitu. Tu sam sad u Špinutu, u obiteljskoj kući Alujević, a odrasla sam u Manušu i na Bačvicama. Maslinik nam je u Kaštelima. Inače moja majka je porijeklom s otoka Brača i tu sam naučila sve to što se tiče bavljenja poljoprivredom, vinima, maslinama, voćkama. Kao dijete odlazila sam čak i na Biševo brati ružmarin. Još se uvijek osjećam otočankom. Moja majka je Jakšić, to je kamenoklesarska obitelj iz Donjeg Humca. Težak rad, kamen, stina, more ... More i šum vjetra oduvijek su me privlačili. I kao dijete bila sam lutalica, skitnica. Najveći mi je mir u mladim danima bio otići na neki brod, zavući se u krmu i tamo spavati. Tako da se, eto, valjda taj krug zatvorio, pa sam došla do ovoga čime se danas bavim. Nije lako, teško je uzeti kormilo u ruke. A i mi žene smo opterećene s puno drugih stvari, tako da se ponekad ne možemo boriti s muškarcima. Ali eto i ja se borim s tim osobnim strahovima kako nisam dorusla svemu, ali ipak mislim kako sam na dobrom putu da živim svoj san, pored toga što sam majka, supruga i domaćica.”

Alenka Alujević, selfi s vrha jarbola

Nikad nije kasno za ostvariti svoje morske snove

I na kraju, Alenka Alujević, žena koja je probila muški šovinistički „kordon“, izborila svoje ravnopravno mjesto na brodu s muškom posadom, te ih svojim sposobnostima osvojila tako da joj taj ravnopravni status – i priznaju, zaključuje: „Bit ću presretna ako ova moja priča posluži nekome kao primjer i ohrabrenje da i u poznijim godinama ostvari svoje morske snove i ujedno živi normalnim, običnim životom!“

Fotografije: osobna arhiva Alenke Alujević

Ovaj tekst je dio projekta ‘Žena na brodu: od prokletnice do legendarne kapetanice’, a objavljen je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije u sklopu projekta poticanja kvalitetnog novinarstva.

ŽENA NA BRODU: Od zlokobnice kojoj nije mjesto na brodu do gusarske kapetanice

Marija Grčić Sultanija, prva hrvatska žena-mornar plovila je odjevena kao muškarac

Sava i Jolanda: Našim prvim pomorskim časnicama uredbom je 1953. zabranjen rad na brodovima

Renata Horvat, prva Hrvatica i pripadnica slavenskoga roda i naroda koja je sportskom jedrilicom kao mornar oplovila svijet

Ariana Percan, profesionalna ribarica iz Raklja: “Bavit ću se ribolovom sve dok ima ribe”

